

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

A6-0343/2008

12.9.2008

AJÁNLÁS

az egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt a Svájci Államközösség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodáshoz csatolt, a Bolgár Köztársaságnak és Romániának az Európai Unióhoz történő csatlakozása következtében a megállapodásban szerződő félként való részvételéről szóló jegyzőkönyvének az Európai Közösség és annak tagállamai nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról
(9116/2008 – COM(2008)0209 – C6-0209/2008 – 2008/0080(AVC))

Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság

Előadó: Marian-Jean Marinescu

Eljárások jelölései

- * Konzultációs eljárás
leadott szavazatok többsége
- **I Együtműködési eljárás (első olvasat)
leadott szavazatok többsége
- **II Együtműködési eljárás (második olvasat)
leadott szavazatok többsége a közös állásponjt jóváhagyásához; a Parlament összes képviselőjének többsége a közös állásponjt elutasításához vagy módosításához
- *** Hozzájárulási eljárás
a Parlament összes képviselőjének többsége, kivéve az EK-Szerződés 105., 107., 161. és 300., valamint az EU-Szerződés 7. cikke alá tartozó esetekben
- ***I Együttdöntési eljárás (első olvasat)
leadott szavazatok többsége
- ***II Együttdöntési eljárás (második olvasat)
leadott szavazatok többsége a közös állásponjt jóváhagyásához; a Parlament összes képviselőjének többsége a közös állásponjt elutasításához vagy módosításához
- ***III Együttdöntési eljárás (harmadik olvasat)
leadott szavazatok többsége az együttes szövegtervezet jóváhagyásához

(Az eljárás típusa a Bizottság által javasolt jogalaptól függ.)

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE	5
INDOKOLÁS	7
ELJÁRÁS	12

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

az egyrészlől az Európai Közösség és tagállamai, másrészlől a Svájci Államközösség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodáshoz csatolt, a Bolgár Köztársaságnak és Romániának az Európai Unióhoz történő csatlakozása következtében a megállapodásban szerződő félként való részvételéről szóló jegyzőkönyvének az Európai Közösség és annak tagállamai nevében történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra irányuló javaslatról
(9116/2008 – COM(2008)0209 – C6-0209/2008 – 2008/0080(AVC))

(Hozzájárulási eljárás)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tanács határozattervezetére (9116/2008),
- tekintettel az egyrészlől az Európai Közösség és tagállamai, másrészlől a Svájci Államközösség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodáshoz csatolt, a Bolgár Köztársaságnak és Romániának az Európai Unióhoz történő csatlakozása következtében a megállapodásban szerződő félként való részvételéről szóló jegyzőkönyvre (8689/08),
- tekintettel az egyrészlől az Európai Közösség és tagállamai, másrészlől a Svájci Államszövetség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodáshoz csatolt, a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Ciprusi Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Szlovén Köztársaságnak és a Szlovák Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása következtében a megállapodásban szerződő félként való részvételéről szóló jegyzőkönyvre¹,
- tekintettel az Európai Közösség és tagállamai, másrészlől a Svájci Államközösség közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodásra²,
- tekintettel az EK-Szerződés 300. cikkének (3) bekezdésének második albekezdése értelmében, a 300. cikk (2) bekezdése első albekezdésének második mondatával, valamint a 310. cikkel összefüggésben a Tanács által benyújtott, hozzájárulás iránti kérelemre (C6-0209/2008),
- tekintettel a 2005. évi csatlakozási okmány 6. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel eljárási szabályzatának 75. cikkére és 83. cikkének (7) bekezdésére,
- tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság ajánlására (A6-0343/2008),

1. hozzájárul a Jegyzőkönyv megkötéséhez;

¹ HL L 89., 2006.3.28., 30. o.

² HL L 114., 2002.4.30., 6. o.

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok és a Svájci Államszövetség kormányainak és parlamentjeinek.

INDOKOLÁS

I. Háttér

1999. június 21-én írták alá és 2002. június 1-jén lépett hatályba az egyrészről az Európai Közösség és tagállamai (Belgium, Dánia, Németország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Írország, Olaszország, Luxembourg, Hollandia, Ausztria, Portugália, Finnország, Svédország, Nagy-Britannia), másrészről a Svájci Államközösség¹ közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás².

A tíz új uniós tagállam (EU-10) 2004. május 1-jei csatlakozását követően a megállapodást jegyzőkönyv útján módosították és terjesztették ki az EU-10-re (Csehország, Észtország, Ciprus, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia). A megállapodáshoz csatolt ezen első jegyzőkönyvet az Európai Közösség és tagállamai nevében 2004. október 26-án írták alá és az – az e kérdéstről 2005. szeptember 25-én tartott, kedvező kimenetelű svájci népszavazást követően – 2006. április 1-jén lépett hatályba³. A jegyzőkönyv az EU-15-tel kötött megállapodás mintájára készült, ugyanúgy megállapít kvótákat, a munkaerő-piaci hozzáférésre vonatkozó rendelkezéseket, korlátozásokat és védzáradékokat.

Mivel Bulgária és Románia 2007. január 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, a megállapodást az új szerződő felek részvételének lehetővé tétele érdekében ismét módosítani kell.

2006. május 5-én a Tanács által a Bizottságnak adott felhatalmazást követően megindultak a tárgyalások a Svájci Államszövetséggel a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás második jegyzőkönyvére vonatkozóan Bulgáriának és Romániának a megállapodásban szerződő félként való részvételéről. A tárgyalások 2008. február 29-én fejeződtek be a végleges tervezet parafálásával. A megállapodásnak ezt a második jegyzőkönyvét az Európai Közösség és tagállamai nevében 2008. május 27-én írták alá.

II. A személyek szabad mozgásáról szóló, az EK és Svájc között létrejött megállapodáshoz a két új tagállam – Románia és Bulgária – (EU-2) csatlakozását követően csatolt, 2007. január 1-jei jegyzőkönyv (a jelenlegi jegyzőkönyv)

Ez a jegyzőkönyv az EU-25-tel kötött megállapodás „logikus kiterjesztése”. A korábbi jegyzőkönyvével (az EU-10-zel kötött jegyzőkönyv) megegyező jogalapok alkalmazásával a jelenlegi jegyzőkönyv jogot biztosít Svájc számára, hogy fenntartsa a Romániából és Bulgáriából származó munkavállalókkal és önálló vállalkozókkal kapcsolatos mennyiségi

¹ Svájc az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) egyik alapító tagja, de nem tagja az Európai Gazdasági Térségnek (EGT). Az EGT-hez való csatlakozásának leszavazása egy sor megállapodáshoz vezetett Svájc, illetve az Európai Közösség és annak tagállamai között.

² 2007. június 1-től az EU-15-ből és a két új kisebb uniós tagállamból – Máltáról és Ciprusról –, valamint a három EFTA-országból – Izlandról, Norvégiából és Liechtensteinből – érkező munkavállalók korlátlanul juthatnak be a svájci munkaerőpiacra. Ha a bevándorlók átlaga 10%-kal meghaladja az előző három év átlagát, Svájc jogosult lesz újból bevezetni a kvótákat e 17 uniós tagállam esetében is;

³ HL L 89., 2006.3.28., 30.o.

határokat annak érdekében, hogy fokozatosan könnyítse meg a két nemzet polgárai számára a svájci munkaerő-piachoz való hozzáférést úgy, hogy minden évben egyre több embert engednek be a svájci munkaerő-készletből és a foglalkoztatási számadatokról függően.

Svájc kvótákat állapít meg az átmeneti időszakokra (összesen 7 év az EU-10-hez hasonlóan):

- egy kétéves kezdeti átmeneti időszak, amely a jelenlegi jegyzőkönyv hatálybalépésének napján kezdődik,
- egy hároméves második átmeneti időszak, abban az esetben, ha az első átmeneti időszak működéséről szóló svájci jelentés arról számol be, hogy Svájc továbbra is alkalmazni kívánja a mennyiségi korlátokat¹,
- egy további kétéves időszak, kizárólag abban az esetben, „amennyiben munkaerőpiacán súlyos zavar alakul ki, vagy ennek kialakulása fenyeget”, Svájc fenntarthatja a mennyiségi korlátokat.

A jegyzőkönyv továbbá tartalmaz egy különleges védzáradékokat is, amely lehetővé teszi Svájc számára, hogy a jegyzőkönyv hatálybalépését követően tíz évig a bevándorlók számát korlátozó kvótákat kérjen abban az esetben, ha az új tartózkodási engedélyek száma egy adott évben több mint 10%-kal haladja meg az előző három év átlagát. A következő évre Svájc az előző három év átlagának 5%-kal növelt mennyiségében korlátozhatja az új tartózkodási engedélyek számát².

Figyelembe véve, hogy a svájci munkaerőpiacnak a két új tagállam előtti megnyitására tartott népszavazást 2009 májusában tervezik megtartani, valamint hogy a jelenlegi jegyzőkönyv e népszavazást követően léphet hatályba, az e különleges védzáradékkal kinyilvánított időszak 2019-ig is eltarthat.

A Svájc által Bulgária és Románia olyan állampolgárai tekintetében alkalmazott mennyiségi korlátozások, akik Svájcban munkavállalók vagy önálló vállalkozók a következő két tartózkodási kategóriához való hozzáférés vonatkozásában alkalmazhatók: négy hónapnál hosszabb, de egy évnél rövidebb tartózkodás (rövid távú), valamint egy évnek megfelelő vagy azt meghaladó időtartamra szóló tartózkodás (hosszú távú)³.

Az ötéves átmeneti időszakban a Romániára és Bulgáriára vonatkozó új tartózkodási engedélyekkel kapcsolatos kvóták 3 620-ról 9 090-re (rövid távú tartózkodás) és 362-ről 1 046-ra (hosszú távú tartózkodás) fognak nőni.

Átmeneti intézkedések arra is feljogosítják Svájcot, hogy fenntartsa a szervezett munkaerőpiacon jelenlévő munkavállalók elsőbbségének ellenőrzését, valamint bármely más szerződő fél állampolgáira vonatkozó díjazási és munkafeltételek ellenőrzését. Ugyanilyen ellenőrzések fenntarthatók a következő négy ágazatban szolgáltatást nyújtó személyek vonatkozásában is: kertészeti szolgáltatások; építőipar, ideértve a kapcsolódó tevékenységeket is; biztonsági tevékenységek; ipari takarítás, tisztítás.

Az előző jegyzőkönyv (az EU-10-zel kötött jegyzőkönyv) mintájára a jelenlegi jegyzőkönyv

¹ Ilyen értesítés hiányában az átmeneti időszak a kétéves időszak végén jár le;

² Az eredeti megállapodás 10. cikkének (4) bekezdésében megállapított rendelkezések;

³ Az érvényes tartózkodási engedélyek birtokosai jogosultak engedélyeik megújítására; a mennyiségi korlátok kimerítésére velük szemben nem lehet hivatkozni.

számos kiigazítást vezet be a mezőgazdasági földterületnek, erdőnek és erdős területnek a svájci állampolgárok és társaságok általi megszerzésére, valamint a másodlagos lakóhelyre vonatkozó átmeneti intézkedések tekintetében. Ezen túlmenően vannak technikai kiigazítások is, különösen a szociális biztonsági rendszerek tekintetében. A szakmai képesítések kölcsönös elismeréshez szükséges kiigazításokat a megállapodás vegyesbizottsága fogadja el.

III. A svájci munkaerőpiacnak a két új tagállam előtti megnyitása

A Svájci Gazdasági Szervezetek¹ legutóbbi vizsgálata szerint a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodásnak a két új tagállamra való kiterjesztése döntő fontosságú a svájci gazdaságra nézve.

A gazdasági és társadalmi destabilizáció² elkerülése érdekében a svájci hatóságok biztosították a lakosságot, hogy munkaerőpiacukat fokozatosan fogják megnyitni, és hogy a piac liberalizációjának eredményeként a bérekre nehezedő nyomás korlátozott lesz. Ezt követően lehetőség lesz a kvóták újbóli bevezetésére a védzáradék alapján, amely esetleg 2019-ig nyitva maradhat.

Ha azonban a svájci parlament és a választók elutasítják a személyek szabad mozgásának az új unós tagállamokra történő kiterjesztését, fennáll annak a veszélye, hogy az EU felmondja a megállapodást. Ez azt jelentené, hogy az ún. „guillotine-záradék”-ot kellene alkalmazni, következésképpen pedig az 1999. évi másik hat első kétoldalú megállapodás semmissé válna³. A megállapodás értelmében annak kiterjesztése nem kötelező népszavazásoktól tehető függővé, amelyek felmérnék a svájci állampolgárok e kérdéssel kapcsolatos álláspontját.

2005. szeptember 25-én tartottak népszavazást e kérdésben az EU-10-zel kötött megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv hatálybalépésének érvényessé tétele érdekében⁴.

Ezen túlmenően az EU-25-re vonatkozóan előírt hétéves átmeneti időszak lejártának és egy újabb szakasz megkezdődésének következményeként valószínűleg egy másik népszavazást is tartanak 2009 májusában⁵.

¹ Lásd: http://www.accords-bilateraux.ch/fileadmin/user_upload/bilaterale/pdf/fr/2008-06-16_Exp_Europe_Staempfli.pdf

² A Svájccal folytatott tárgyalások során megállapodtak a munkaerő-piaci korlátozások – mint például a nemzeti elsőbbség, a bérelenőrzés és a kvóták – fenntartásáról;

³ Az I. kétoldalú megállapodások hatálya alá tartozott a személyek szabad mozgása, a szárazföldi közlekedés, a légi közlekedés, a mezőgazdaság, a kutatás, valamint a kereskedelem és a közbeszerzések technikai akadályainak elhárítása, és azok 2002. június 1-jén léptek hatályba. A II. kétoldalú megállapodásokról szóló tárgyalások 2002 júniusában kezdődtek, és az alábbiakra vonatkoznak: megtakarítások megadóztatása; együttműködés a terrorizmus elleni küzdelemben; Svájc bevonása a schengeni rendszerbe; Svájc részvétele a dublini és az Eurodac rendeletekben; a feldolgozott mezőgazdasági termékek kereskedelme; Svájc részvétele az Európai Környezetvédelmi Ügynökség és az Európai Környezetvédelmi Információs és Megfigyelő Hálózat (EIONET) munkájában; statisztikai együttműködés; Svájc részvétele a Media plus és a Media képzési programokban, valamint a közösségi intézmények nyugdíjasai kettős adóztatásának elkerülése.

⁴ Egy 2005 januárjában közzétett közvélemény-kutatás szerint a választópolgárok 52%-a nyilatkozta, hogy támogatná a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodás kiterjesztését, míg ezt 30% ellenezte, 18% pedig bizonytalan volt.

⁵ A svájci Képviselőház úgy határozott, hogy az EU-25-tel meglévő megállapodás meghosszabbításáról szóló

IV. Az előadó álláspontja

Gazdasági előnyök

A Svájc és az EU között létrejött, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodásnak a tíz új tagállamra történő kiterjesztése megnyitotta a munkaerő-piaci lehetőségeket, az azokkal az országokkal folytatott kereskedelem volumenének növekedése pedig hatott a svájci gazdasági növekedésre.

Egy, a Gazdasági Minisztérium által közzétett jelentés szerint a bevándorlás hozzáigazították Svájc ciklikus folyamatokon alapuló munkaerő-piaci igényeihez és kedvező hatást gyakorolt a hazai gazdaságra nézve.

A várakozások szerint e megállapodás Romániára és Bulgáriára való kiterjesztése fokozni fogja a munkaerő-piaci versenyt, megkönnyíti majd svájci munkavállalóknak e két országba való kiküldését, javítani fogja a román és bolgár személyzet toborzásával kapcsolatos lehetőségeket, valamint további piacokat nyit meg a svájci export előtt. A statisztikák azt bizonyítják, hogy a svájci munkaerőpiac különösen a magasan képzett személyzetet igényli, főként a vállalatirányítási, a tudományos és a műszaki területeken.

A svájci gazdaság egyes ágazatai – mint például az idegenforgalom, a vendéglátás, a mezőgazdaság és az egészségügy – azt remélik, hogy a nyitás számukra is előnyöket jelent majd, amikor az alacsonyabb képesítési követelményekkel jellemzett üres álláshelyek betöltéséről van szó.

Az e jegyzőkönyvvel kapcsolatos kihívások

Az előadó üdvözli a megállapodás kiterjesztését, mert hisz abban, hogy egyrészt Románia és Bulgária, másrészt pedig a Svájci Államszövetség jelentős előnyökhöz jutna egy – nemcsak az EU-n belül, hanem a szomszédos országokban is – a növekedést és a foglalkoztatást célzó gazdaságpolitikákat előmozdító, kibővült Európa kiépülése esetén.

Az EU-10 csatlakozását követő jegyzőkönyvet a Románia és Bulgária csatlakozását követő jegyzőkönyvvel összevetve azonban az előadó megjegyzi, hogy a Svájc által az EU-10 és az EU-2 vonatkozásában megállapított, azonos teljes átmeneti időszak ellenére van eltérés az időkereteket illetően.

Ez a különbség a jegyzőkönyvek alkalmazandósága hatálybalépésének alapjával¹ kapcsolatos eltérésnek tudható be, amely legalább még két évvel egészíti ki a Románia és Bulgária esetében kiszabott összes átmeneti időszakot². A hatálybalépés alapja az említett átmeneti

népszavazást külön kell választani az EU-2-re vonatkozó, Romániának és Bulgáriának az EU-hoz történt csatlakozását követően a megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv hatálybalépésével kapcsolatos első népszavazástól.

¹Az EK és Svájc között a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodáshoz a tíz új uniós tagállam (EU-10) 2004. május 1-jei csatlakozását követően csatolt jegyzőkönyv a következő átmeneti időszakokat írja elő: egy hároméves kezdeti átmeneti időszak 2007. május 31-ig, egy kétéves második átmeneti szakasz 2009. május 31-ig és egy további kétéves szakasz 2011-ig; a Svájcra vonatkozó külön védzáradék 2014-ig szól.

² A Svájcra vonatkozó különleges védzáradék szintén két évvel hosszabb az EU-2 esetében az EU-10-hez

időszakok kezdetének megállapításával kapcsolatos következetlenségben rejlik: az EU-10 esetében a csatlakozásuk időpontjával (2004. május 1.), az EU-2 esetében pedig a rájuk vonatkozó jegyzőkönyv hatálybalépésének időpontjával kezdődően (mindkettő esetében a 2009 májusára tervezett svájci népszavazást követően).

Ennélfogva – figyelembe véve Románia és Bulgária esetében a két évvel későbbi kezdeti időpontot – az előadó arra kéri az Európai Bizottságot, hogy megfelelő körültekintéssel biztosítsa e folyamat felgyorsítását, valamint hogy biztosítsa azt, hogy a Svájci Államszövetség nem halasztja el azok megerősítését, annak érdekében, hogy ez a jegyzőkönyv az e tárgyban tervezett népszavazás lezajlását követően azonnal hatályba léphessen.

Mindezen okok miatt az előadó támogatja a megállapodást és ajánlja hozzájárulás megadását.

képest. Ez azért van, mert ez a záradék az EU-10 esetében 2014-ig – a 2002. évi eredeti megállapodás hatálybalépését követően tizenkét évig – és következésképpen az EU-hoz való csatlakozástól számított tíz évig, az EU-2 esetében pedig 2019-ig szól, ami azt jelenti, hogy a jelenlegi jegyzőkönyv 2009-re tervezett hatálybalépését követő tíz évig és következésképpen az EU-hoz való csatlakozásuktól számított tizenkét évig.

ELJÁRÁS

Cím	Az EK és Svájc közötti, a személyek szabad mozgásáról szóló megállapodáshoz csatolt jegyzőkönyv (Bulgária és Románia részvétele)	
Hivatkozások	09116/2008 – C6-0209/2008 – COM(2008)0209 – 2008/0080(AVC)	
Az EP hozzájárulása kérésének dátuma	29.5.2008	
Illetékes bizottság A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	LIBE	4.6.2008
Előadó(k) A kijelölés dátuma	Marian-Jean Marinescu	28.5.2008
Vizsgálat a bizottságban	14.7.2008	8.9.2008
Az elfogadás dátuma	8.9.2008	
A zárószavazás eredménye	+: 35	-: 0
	0: 0	
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Alexander Alvaro, Emine Bozkurt, Philip Bradbourn, Mihael Brejc, Jean-Marie Cavada, Carlos Coelho, Elly de Groen-Kouwenhoven, Esther De Lange, Gérard Deprez, Agustín Díaz de Mera García Consuegra, Bárbara Dührkop Dührkop, Claudio Fava, Armando França, Kinga Gál, Patrick Gaubert, Jeanine Hennis-Plasschaert, Ewa Klamt, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Henrik Lax, Baroness Sarah Ludford, Claude Moraes, Javier Moreno Sánchez, Rareș-Lucian Niculescu, Martine Roure, Inger Segelström, Renate Weber, Tatjana Ždanoka	
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Edit Bauer, Frieda Brepoels, Simon Busuttil, Elisabetta Gardini, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jean Lambert, Marian-Jean Marinescu, Siiri Oviir	
Benyújtás dátuma	12.9.2008	